

สาธารณรัฐฟีจี (Republic of Fiji)

ข้อมูลทั่วไป

สาธารณรัฐฟีจี เป็นหมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนใต้ มีประชากรประมาณ ๘๙๐,๐๐๐ คน และมีพื้นที่ ๑๘,๒๗๐ ตารางกิโลเมตร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภูเขาโดยมีพื้นที่ราบเพียงเล็กน้อย สภาพภูมิอากาศแบบร้อนชื้น เมืองหลวงคือ กรุงซวา (Suva) ซึ่งเป็นที่ตั้งขององค์การภูมิภาค ได้แก่ Pacific Islands Forum (PIF) , ESCAP Pacific Operations Centre (EPOC) และ United Nations Development Programme (UNDP) รูปแบบการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยแบบสาธารณรัฐ โดยมีประธานาธิบดีคือ พลตรี จิโอจิ คอนโรเต (Major General Jioji Konrote) และนายกรัฐมนตรีคือ นายโจเซอียา โวเรเก ไบนิมารามา (Mr. Josia Voreqe Bainimarama) สาธารณรัฐฟีจี เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๑๓

ภาพรวมของฟีจี

ด้านสังคม

ฟีจีมีความแตกต่างด้านเชื้อชาติ และวัฒนธรรมระหว่างชาวฟีจีซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองเดิมกับชาวฟีจีเชื้อสายอินเดีย ชาวอินเดียเดินทางเข้ามาในฟีจีครั้งแรกในคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ โดยเข้ามารับจ้างเป็นคณงานตัดอ้อยให้ชาวอังกฤษที่เข้ามาลงทุน ปัจจุบันชาวฟีจีเชื้อสายอินเดียส่วนใหญ่ควบคุมกิจการด้านการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมน้ำตาลซึ่งเป็นรายได้หลักของประเทศ ทั้งนี้ ปัญหาเชื้อชาติเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากการขยายอำนาจของลัทธิจักรวรรดินิยมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ – ๒๐ และเป็นปัญหาที่นำมาซึ่งความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ รวมถึงประเทศในภูมิภาคโอเชียเนียในปัจจุบัน

สภาพทั่วไปของสังคมฟีจี ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดตะวันตกซึ่งเผยแพร่โดยผู้ตั้งถิ่นฐานชาวยุโรป ส่งผลให้เกิดการแบ่งชนชั้นในสังคมออกเป็นสองกลุ่มใหญ่คือ ชนชั้นสูง และสามัญชน โดยมีการแบ่งแยกแม้แต่ภาษาที่ใช้ในแต่ละชนชั้น ซึ่งชนชั้นสูงจะใช้ภาษาเฉพาะชนชั้นที่เรียกว่า “High Language” นอกจากนี้ ระบบทุนนิยมยังทำให้การแบ่งชนชั้นชัดเจนมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมือง ซึ่งมีชนชั้นสูงจำนวนมากและเป็นกลุ่มที่ควบคุมงานระหว่างประเทศทั้งในและนอกหมู่เกาะแปซิฟิก

ในสังคมฟิจิดั้งเดิม ผู้ชายจะทำหน้าที่หัวหน้าครอบครัว ขณะที่ผู้หญิงเป็นแม่บ้าน และภรรยาที่เชื่อฟังสามี การให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่า ทำให้ผู้หญิงขาดโอกาสทางการศึกษา การจ้างงานที่มีรายได้สูง และยังเป็นเหยื่อของความรุนแรงในครอบครัว อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันผู้หญิงฟิจิมีบทบาทมากขึ้นทั้งด้านการเมือง การศึกษา สุขภาพ และยังเป็นผู้บริหารในภาคเอกชน

ด้านการเมือง

หลังจากพลเรือจัตวา ไบเนิมารามา (Frank Bainimarama) กระทำรัฐประหารยึดอำนาจเมื่อปี ๒๕๔๙ และสถาปนาตนเองเป็นนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้กระบวนการประชาธิปไตยของฟิจิถดถอยลง โดยมีการประกาศเลื่อนการเลือกตั้งจากเดิมที่มีการกำหนดไว้ภายในปี ๒๕๕๒ เป็นปี ๒๕๕๗ และเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๒ ราตู โจเซฟา อิลอิลอ (Ratu Josefa Iloilo) ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในขณะนั้น (ปัจจุบันเกษียณอายุแล้ว) ได้ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญฟิจิและประกาศภาวะฉุกเฉินขึ้นภายในประเทศ ส่งผลให้เกิดปฏิกริยาต่อต้านจากนานาชาติ โดยฟิจิถูกระงับสมาชิกภาพของประเทศในเครือจักรภพ (Commonwealth) และกรอบการประชุม Pacific Islands Forum (PIF) ชั่วคราว เนื่องจากนายกรัฐมนตรีฟิจิ ไม่รักษาคำมั่นต่อการกลับสู่ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยนายกรัฐมนตรีย้ำว่า จะไม่มีการเลือกตั้งทั่วไปจนกว่าจะถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๗ และจะยกร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ในปี ๒๕๕๕ เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันก่อให้เกิดการแบ่งแยกเชื้อชาติ (Indigenous Fijian, Indian Fijian, Chinese Fijian) แต่รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ประชาชนทุกคนไม่ว่าจะเชื้อชาติใด จะได้รับสิทธิความเป็นพลเมืองฟิจิเท่าเทียมกัน

รัฐบาลฟิจิได้ประกาศแผนนำทางสู่ประชาธิปไตยระยะ ๕ ปี (Five Year Roadmap) ซึ่งใน ๓ ปีแรก จะเน้นการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งส่งเสริมมาตรการที่จะช่วยยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน อาทิ การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ชนบท เป็นต้น

นอกจากนี้ รัฐบาลฟิจิยังควบคุมและจำกัดการรายงานข่าวของสื่อภายในประเทศ โดยการตรวจสอบและยับยั้งข่าวที่มีการรายงานรัฐบาลในทางลบ โดยเมื่อเดือนเมษายน ๒๕๕๓ รัฐบาลฟิจิได้ประกาศคำสั่งว่าด้วยสื่อมวลชน (Media Decree) สั่งห้ามชาวต่างชาติมีหุ้นส่วนหรือเป็นเจ้าของธุรกิจหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ซึ่งคำสั่งดังกล่าว มีความเป็นไปได้สูงว่า เพื่อกดดันให้สื่อที่มีเจ้าของต่างชาติร่วมอยู่ด้วย ถอนตัวออกจากธุรกิจสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีหลายเสียงให้ความคิดเห็นว่า การประกาศคำสั่งดังกล่าว มุ่งไปที่บริษัท News Corporation ซึ่งเป็นบริษัทของสหรัฐอเมริกา และเจ้าของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น The Fiji Times

เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ พลเรือจัตวา ไบเนิมารามา นายกรัฐมนตรีได้ประกาศยกเลิก Public Emergency Regulations (PERs) ซึ่งมีผลบังคับใช้ในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๕ (PERs ใช้บังคับตั้งแต่รัฐบาลชุดปัจจุบันทำรัฐประหารและยกเลิกรัฐธรรมนูญฉบับปี ๒๕๔๐ ในเดือนเมษายน ๒๕๕๒) ล่าสุดเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๕ พลเรือจัตวา ไบเนิมารามา นายกรัฐมนตรีได้แจ้งว่า รัฐบาลฟิจิได้กำหนดแผนงานร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดยจะเริ่มกระบวนการหารือเรื่องรัฐธรรมนูญเป็นขั้นตอนแรก และกระบวนการดังกล่าวจะใช้เวลาประมาณ ๑ ปี (๒๕๕๕ - ๒๕๕๖) ซึ่งทำให้ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เริ่มมีท่าทีในเชิงบวกต่อพัฒนาการด้านประชาธิปไตยในฟิจิ

ระบบรัฐสภา และการเลือกตั้งครั้งล่าสุด

เมื่อปี ๒๕๑๔ เริ่มมีความพยายามที่จะจัดตั้งรัฐสภาขึ้นโดยราตู เซรู เคโกบาว (Ratu Seru Cakobau) หนึ่งในผู้นำที่สำคัญในเวลานั้น และกลุ่มผู้ตั้งถิ่นฐานชาวยุโรปที่มีอิทธิพลได้พยายามตั้งรัฐบาลขึ้น ณ เมืองเลวกา เกาะโอวาเลา และได้จัดการประชุมสมานิติบัญญัติในระบบเวสต์มินสเตอร์ขึ้นเป็นครั้งแรก แต่รัฐบาลดังกล่าวดำรงอยู่ไม่นานเนื่องจากปัญหาหนี้สินสะสม และความผันผวนทางการเมือง ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๗ ฟิจิถูกยึดครองจากสหราชอาณาจักร โดยตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษและถูกปกครองโดยข้าหลวง (Governor) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์อังกฤษ

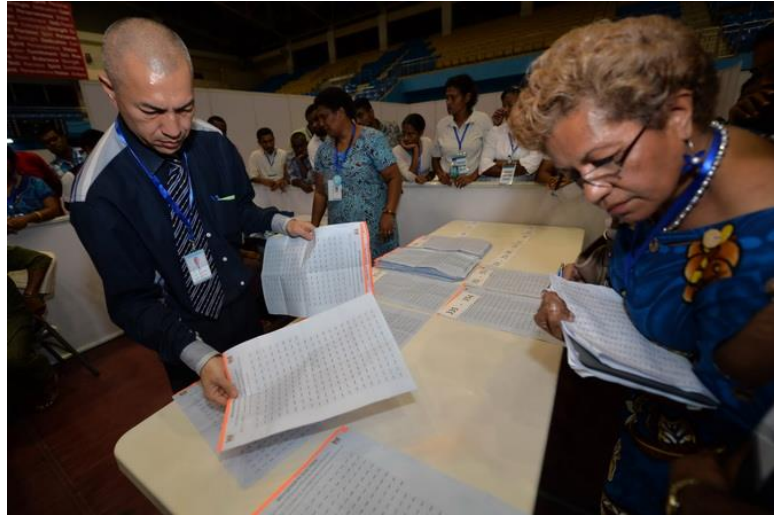
ในปี ๒๕๐๗ ได้มีสัญญาณบ่งบอกถึงความคับหน้าของอิสรภาพและระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา ในฟิจิกล่าวคือ มีการเลือกตั้งสมาชิกสมานิติบัญญัติ ต่อมาในเดือนกรกฎาคม ๒๕๐๘ ได้มีการประชุม ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เพื่อหารือถึงความคับหน้าในระยะต่อไปเกี่ยวกับอิสรภาพและการปกครองตนเอง

ปี ๒๕๐๙ ได้มีการเลือกตั้งระดับชาติขึ้นเป็นครั้งแรก และเป็นการเลือกตั้งแบบระบบพรรคที่ประกอบด้วยสองพรรคการเมืองใหญ่คือ พรรคสหพันธ์ (Federation Party) และพรรคพันธมิตร (Alliance Party) ผลการเลือกตั้งปรากฏว่า พรรคพันธมิตรของราตู เซอร์ กามิเซเซ มารา (Ratu Sir Kamisese Mara) ได้รับเสียงข้างมากในสภา และทำให้ราตู เซอร์ กามิเซเซ มารา ขึ้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ในปี ๒๕๑๑ พรรคพันธมิตรมีผู้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการรวม ๘ คน และผู้ช่วยรัฐมนตรีจำนวน ๔ คน

ฟิจิได้รับเอกราชเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๑๓ และในวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๓ เซอร์ โรเบิร์ต ซิดนีย์ ฟอสเตอร์ (Sir Robert Sidney Foster) ข้าหลวงต่างประเทศ (Governor - General) ได้ขึ้นกล่าวในที่ประชุมร่วมกันของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ซึ่งถือเป็นการเปิดประชุมรัฐสภาฟิจิอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก สมาชิกสมานิติบัญญัติชุดก่อนกลายมาเป็นสมาชิกสมานิติบัญญัติชุดใหม่ในระบบสองสภา (Bi-Cameral Legislature) ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยมีราตู เซอร์ กามิเซเซ มารา อดีตหัวหน้าคณะรัฐมนตรีเป็นนายกรัฐมนตรีคนแรก นอกจากนี้ สมาชิกของพรรคพันธมิตรได้จัดตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นประกอบด้วยรัฐมนตรีจำนวน ๙ คน และผู้ช่วยรัฐมนตรีจำนวน ๕ คน ขณะที่พรรคสหพันธ์แห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นพรรคฝ่ายค้าน โดยมีนายซิดดิก เอ็ม โกยา (Siddiq M. Koya) เป็นผู้นำฝ่ายค้านคนแรก

หลังจากการได้รับเอกราช ฟิจิได้จัดการเลือกตั้งทั่วไปในเดือนเมษายน ๒๕๑๕ พรรคพันธมิตรของราตู เซอร์ กามิเซเซ มารา ยังคงได้รับชัยชนะโดยสามารถคว้าที่นั่งในสภาได้ ๓๓ ที่นั่งจาก ๕๒ ที่นั่ง ขณะที่พรรคสหพันธ์แห่งชาติ ได้ที่นั่งที่เหลืออยู่ ๑๙ ที่นั่งในสภาผู้แทนราษฎร ราตู เซอร์ กามิเซเซ มารา จึงได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีอีกครั้ง ขณะที่นายซิดดิก เอ็ม โกยา ยังคงดำรงตำแหน่งผู้นำฝ่ายค้าน และเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕ เซอร์ โรเบิร์ต ซิดนีย์ ฟอสเตอร์ ข้าหลวงต่างประเทศ ได้กล่าวในที่ประชุมรัฐสภาซึ่งประกอบด้วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มาจากการเลือกตั้งครั้งแรก และสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการแต่งตั้ง

ในปี ๒๕๓๐ ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของฟีจีถูกทำลายลงจากการรัฐประหารยึดอำนาจโดยทหาร ต่อมาปี ๒๕๓๕ ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภากลับคืนมาภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๓๓ รัฐสภาที่ได้รับการรับรองเมื่อปี ๒๕๔๒ ภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้ดำเนินงานมาจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี ๒๕๔๓ ถัดมาในปี ๒๕๔๔ ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาในฟีจีได้กลับคืนมาอีกครั้ง จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปี ๒๕๔๙ จากนั้นในปี ๒๕๕๖ ได้มีการสถาปนารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งนำไปสู่การเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภาชุดใหม่ในเดือนกันยายน ๒๕๕๗ และรัฐสภาชุดใหม่ได้ประชุมเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

ปัจจุบัน รัฐสภาฟีจีเป็นระบบสภาเดี่ยว (Unicameral Legislature) ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๕๐ คนที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้ระบบบัญชีรายชื่อแบบเปิด (Open-List Proportional Representation) โดยเขตเลือกตั้งหนึ่งมีผู้แทนได้หลายคน (One Multi-Member Nationwide Constituency) การเลือกตั้งครั้งล่าสุดมีขึ้นเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ พรรคฟีจี เฟิร์สต์ (FijiFirst Party) ของพลเรือตรี ไบนิมารามา (Frank Bainimarama) ชนะการเลือกตั้งโดยได้รับที่นั่งจำนวน ๓๒ ที่นั่งจากจำนวนที่นั่งทั้งหมดในสภาจำนวน ๕๐ ที่นั่ง ส่งผลให้พลเรือตรี ไบนิมารามา ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ อายุของรัฐสภากำหนดคราวละ ๔ ปีนับจากวันที่มีการประชุมครั้งแรกหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป และให้ประธานาธิบดีโดยคำแนะนำของนายกรัฐมนตรี ส่งให้มีการเลือกตั้งใหม่หลังจากอายุของสภาสิ้นสุดลง

ด้านต่างประเทศ

รัฐบาลฟีจีปัจจุบันเน้น “Look North Policy” ซึ่งเป็นนโยบายเชิงรุกที่จะกระชับความสัมพันธ์ทุกมิติระหว่างฟีจีกับประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ประเทศในภูมิภาคตะวันออกกลาง และกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement - NAM) และเป็นกลยุทธ์สำคัญในการลดการพึ่งพาจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ โดยฟีจีจะเริ่มนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน อินเดีย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย แทนการนำเข้าสินค้าจากออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ตามที่เคยปฏิบัติมาในอดีต ทั้งนี้ รัฐบาลฟีจีได้เริ่มเปิดการเจรจากับรัฐบาลประเทศดังกล่าวแล้ว และจะริเริ่มทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างกันในอนาคตด้วย

ภายหลังการทำรัฐประหารของพลเรือจัตวา ไบนิมารามา เมื่อปี ๒๕๔๙ ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ออกมาประณามการกระทำดังกล่าวอยู่เนือง ๆ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างฟีจีกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ถดถอย และเมื่อฟีจีขับตัวแทนการทูตของทั้งสองประเทศออกจากฟีจี เมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ทำให้

ความสัมพันธ์ระหว่างฟิจิกับทั้งสองประเทศถึงจุดต่ำที่สุด แต่สำหรับนิวซีแลนด์ มีแนวโน้มที่จะรื้อฟื้นความสัมพันธ์ในระดับรองหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูต (Deputy Chief of Mission) ประจำกรุงชววา ซึ่งคาดว่า จะมีความพยายามเจรจาที่จะให้ความสัมพันธ์กลับสู่ระดับปกติต่อไป

เมื่อต้นปี ๒๕๕๓ ราชทู อินอค คิวบัวโบล่า (Ratu Inoke Kubuabola) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศฟิจิ และนายเมอร์เรย์ แมคคัลลี (Mr. Murray McCully) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศนิวซีแลนด์ ได้ประชุมหารือเกี่ยวกับความพยายามเพื่อปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันที่ได้เสื่อมลงหลังการยึดอำนาจของพลเรือจัตวา ไบเนิมารามา แต่ต่อมาความสัมพันธ์ระหว่างฟิจิ นิวซีแลนด์ และออสเตรเลีย ก็ได้รับผลกระทบเพิ่มขึ้น เนื่องจากนายเมอร์เรย์ แมคคัลลีและนายสตีเฟน สมิธ (Mr. Stephen Smith) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศออสเตรเลีย ได้แถลงข่าวต่อสื่อมวลชนว่า สถานการณ์การเมืองและสังคมฟิจิมีสถานะที่แย่ง ทำให้พลเรือจัตวา ไบเนิมารามา เกิดความไม่พอใจอย่างมากและตำหนินายแมคคัลลี และนายสมิธว่า พึ่งพาข้อมูลจากการรายงานของนายตุยโลมา เนโรนี สเลด (Mr. Tuiloma Neroni Slade) เลขาธิการ PIF ฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ก็ยังคงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับฟิจิต่อไป

ล่าสุด ในระหว่างการประชุม Pacific Islands Forum (PIF) ครั้งที่ ๔๓ และการประชุม Post Forum Dialogue (PFD) ครั้งที่ ๒๔ ณ เกาะราโรตองกา หมู่เกาะคุก ระหว่างวันที่ ๒๘ - ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ผู้นำประเทศสมาชิก PIF ยังคงแสดงจุดร่วมในการระงับสมาชิกภาพของฟิจิในกรอบ PIF ชั่วคราวต่อไป แต่ได้มีท่าทีในเชิงบวกมากขึ้นต่อพัฒนาการของกระบวนการประชาธิปไตยในฟิจิ ทั้งนี้ ผู้นำประเทศสมาชิก PIF ยังยืนยันว่าจะยังคงให้ความช่วยเหลือแบบทวิภาคีต่อไป

ในกรอบเวทีระหว่างประเทศ ฟิจิเป็นสมาชิกของสหประชาชาติ (United Nations) ประชาคมแปซิฟิก (Pacific Community) เครือจักรภพ (The Commonwealth) และการประชุม Pacific Islands Forum (PIF) แต่เนื่องจากรัฐบาลฟิจิยังไม่มีท่าทีกลับสู่ระบอบประชาธิปไตยโดยมีการเลือกตั้งทั่วไปโดยเร็ว จึงถูกระงับสมาชิกภาพของฟิจิใน PIF เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๒ และ The Commonwealth เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๒ นอกจากนี้ ฟิจิยังมีความสัมพันธ์ทางการค้าและการเมืองกับปาปัวนิวกินี หมู่เกาะโซโลมอน และวานูอาตู ผ่านกลุ่ม Melanesian Spearhead Group (MSG) และเป็นสมาชิกของกลุ่ม African-Caribbean-Pacific Group (ACP) ที่ได้รับความช่วยเหลือจาก EU อีกด้วย ฟิจิเข้าเป็นสมาชิกของ The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT) ในปี ๒๕๓๖ และเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ต่อเนื่องมาจาก GATT

ด้านเศรษฐกิจ

ฟิจิเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติด้านการประมง ป่าไม้ และแร่ธาตุ (ทอง ทองแดง) รวมทั้งเป็นตลาดสินค้าอุปโภคและบริโภค พืชพันธุ์ทางการเกษตรของฟิจิ ได้แก่ อ้อย มันสำปะหลัง เผือก ต้นสน และผลไม้ การปลูกพืชพันธุ์ทางการเกษตรส่วนใหญ่จะเน้นเพื่อการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก แต่จะมีสินค้าเกษตรบางชนิด ได้แก่ อ้อย เผือก มันสำปะหลังที่จะส่งออกไปยังประเทศหมู่เกาะแปซิฟิกใต้ รวมถึงประเทศออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ เพื่อรองรับตลาดชาวพื้นเมือง Polynesian ที่อพยพไปตั้งรกรากในประเทศดังกล่าว ปัจจุบันฟิจิมีสินค้าและอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ได้แก่ การท่องเที่ยว น้ำตาล เสื้อผ้าสำเร็จรูป ทอง ไม้ น้ำมันมะพร้าว ปลา กากน้ำตาล และสาเก ไปยังออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร จีน และสหรัฐอเมริกา ขณะที่มีการนำเข้าสินค้าประเภทเครื่องจักร ปิโตรเลียม อาหาร และเคมีภัณฑ์จากสิงคโปร์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และจีน

ภาพรวมความสัมพันธ์ไทย – ฟิจิ

ด้านการเมือง

ความสัมพันธ์ด้านการเมืองระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐฟิจิ นายกรัฐมนตรีฟิจิและภริยาได้เดินทางเยือนประเทศไทย (Working Visit) ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ และเข้าร่วมการหารือข้อราชการกับนายกรัฐมนตรีไทย เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยมีการหารือเกี่ยวกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายในทุกด้าน โดยเฉพาะความร่วมมือในด้านวิชาการและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในสาขาอ้อย น้ำตาล น้ำมันมะพร้าวบริสุทธิ์ ประมง พลังงานทดแทน และการท่องเที่ยว โอกาสด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน และการจัดทำความตกลงระหว่างกัน

ด้านการทูต

ราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐฟิจิ ได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๑๕ ปัจจุบันสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงแคนเบอร์รา มีเขตอาณาครอบคลุมฟิจิ สำนักงานฟิจิในไทยคือ กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ฟิจิประจำประเทศไทย (กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ฟิจิ คือ นายชุมพล พรประภา) ทั้งนี้ ฟิจิได้แสดงความสนใจจะขอเปิดสถานเอกอัครราชทูตฟิจิประจำประเทศไทยด้วย

ฟิจิเป็นประเทศที่ไทยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในระดับต้น ๆ ของกลุ่มประเทศหมู่เกาะแปซิฟิก ที่ผ่านมาความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างทั้งสองประเทศดำเนินไปด้วยดี มีการแลกเปลี่ยนการเยือนและการพบหารือระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงในหลายโอกาส อาทิ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ เยือนฟิจิ ระหว่างการเสด็จฯ เยือนประเทศหมู่เกาะต่าง ๆ ในภูมิภาคแปซิฟิกใต้ ระหว่างวันที่ ๑๕ – ๒๕ เมษายน ๒๕๓๙ การเดินทางเยือนประเทศไทยของประธานาธิบดีฟิจิ เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๖ เพื่อเข้าร่วมการประชุม Asia-Pacific Water Summit เป็นต้น

ด้านเศรษฐกิจ

มูลค่าการค้า/การลงทุนระหว่างไทยและฟิจิ เมื่อปี ๒๕๕๙ มูลค่าการค้ารวมอยู่ที่ ๓๔.๘๓ ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไทยส่งออก ๓๓.๕๔ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก น้ำตาลทราย อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องสำอาง สบู่ และผลิตภัณฑ์รักษาผิว) นำเข้า ๑.๒๘ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (สัตว์น้ำสดแช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป เนื้อสัตว์สำหรับบริโภค) ไทยได้ดุลการค้า ๓๒.๒๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ด้านความสัมพันธ์ภาคประชาชน

ในปี ๒๕๕๙ มีชาวฟิจิเดินทางเข้าประเทศไทยจำนวน ๑,๓๘๒ คน ขณะที่คนไทยในฟิจิมีจำนวนประมาณ ๒๐ คน (แรงงานไทยในร้านอาหารไทย และสปา นักโทษชาย 1 คน และอื่น ๆ อาทิ คู่สมรส)

ในกรอบพหุภาคี

ประเทศไทยและสาธารณรัฐฟิจิต่างมีปฏิสัมพันธ์ภายใต้สหประชาชาติ ในวาระปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ประเทศไทยได้ขอรับการสนับสนุนจากฟิจิในการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกไม่ถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้มีการขอเสียงและแลกเปลี่ยนระหว่างกันในเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ ได้แก่ การสมัครตำแหน่งผู้พิพากษาศาลฎีกาของประเทศไทย สมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ และประธานสมัชชาสหประชาชาติของฟิจิ

ในด้านรัฐสภา

สาธารณรัฐฟิจิ เป็นประเทศหมู่เกาะแปซิฟิกที่มีความสำคัญในลำดับต้นของไทยในด้านเศรษฐกิจและการค้า โดยฟิจิมีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่จะเป็นประโยชน์ต่อภาคอุตสาหกรรมของไทย และเป็นตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีศักยภาพในการเติบโต นอกจากนี้ ยังมีความต้องการสิ่งก่อสร้างและระบบสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมสำคัญของฟิจิ และเป็นสาขาที่ไทยมีศักยภาพและความเชี่ยวชาญในด้านความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภา เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๐ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยนำโดย พลโท โอภาส รัตนบุรี สมาชิกวุฒิสภา ได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมคณะมนตรีสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๖๑ (The 61st Council Meeting of Asian-Pacific Parliamentarians' Union – APPU) ณ กรุงนาดี สาธารณรัฐฟิจิ และล่าสุด รัฐสภาฟิจิได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ ๒๕ (The 25th Annual Meeting of the Asia-Pacific Parliamentary Forum – APPF) ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๙ มกราคม ๒๕๖๐ ณ เกาะวิตี เลว โดยมีคณะผู้แทนรัฐสภาประเทศสมาชิกจาก ๑๙ ประเทศเข้าร่วมการประชุม รวมทั้งคณะผู้แทนรัฐสภาไทย นำโดยพลเอก บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ได้เข้าร่วมการประชุมตามคำเชิญของประธานรัฐสภาฟิจิ ในอนาคตหากรัฐสภาไทยและรัฐสภาฟิจิ มีความร่วมมือระหว่างกัน อาทิเช่น การจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาระหว่างประเทศ การพบหารือทวิภาคีในระหว่างการประชุมรัฐสภาระหว่างประเทศ ได้แก่ สหภาพรัฐสภา (Inter-Parliamentary Union - IPU) และสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก (Asian-Pacific Parliamentarians' Union - APPU) น่าจะมีส่วนสนับสนุนในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสองประเทศในเชิงนโยบายอย่างสร้างสรรค์

ข้อควรปฏิบัติ/ข้อพึงระวัง

- การแสดงความรัก และการยอมรับต่อสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน ชาวฟิจิจะไม่ใช้การโอบหรือกอด จะใช้การลูบป่า แก้ม หรือศีรษะ
- การแลกเปลี่ยนของกำนัล จะใช้วัสดุและอาหารซึ่งเป็นของกำนัลตามธรรมเนียมฟิจิเพื่อแลกเปลี่ยนในโอกาสสำคัญ ๓ วาระคือ การคลอดบุตร การสมรส และการเสียชีวิตของบุคคลในครอบครัว โดยฟินปลาวาฟ หรือ Car-MOO-nah-ngar (Kamunaga) ซึ่งเป็นของกำนัลอันดับแรก ๆ และประเมินค่าไม่ได้จะถูกมอบให้กัน ในทั้งสามโอกาส โดยถือว่าผู้รับได้รับเกียรติอย่างสูง หลังจากการมอบ Kamunaga หรือฟินปลาวาฟแล้วจะมีการมอบของกำนัลที่เรียกว่า Sevusevu ทั้งนี้ หากละเว้นการมอบของกำนัลทั้งสองชิ้นนี้ถือเป็นการดูหมิ่น
- ไม่ควรถ่ายภาพสถานที่ฝังศพ เนื่องจากเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่มีการประกอบพิธีกรรมตามธรรมเนียมดั้งเดิมซึ่งเชื่อว่า สามารถชำระล้างศพให้สะอาดและบริสุทธิ์ แม้ว่าผู้เสียชีวิตจะป่วยด้วยโรคที่รักษาไม่ได้
- ห้ามใช้นิ้วชี้บุคคลที่มีอายุมากกว่าหรือมีตำแหน่งสูง หากละเมิดถือเป็นการทำทนายจารีตประเพณีของฟิจิ

- ไม่อนุญาตให้ย่นชั้น หรือส่งเสียงโดยไม่จำเป็น เมื่อบุคคลระดับสูงเดินทางมาถึง ยกเว้นหน่วยรักษาความปลอดภัยซึ่งจะแต่งกายคล้ายนักรบ

- มีความเชื่อเกี่ยวกับดอกไม้หอมทุกชนิด สามารถใช้ในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น งานแต่งงาน งานเลี้ยงต้อนรับและเลี้ยงอำลา หรือไว้ในสุสานในคืนที่สี่หลังจากพิธีฝังศพ และการครบรอบ ๑๐๐ วันของการสูญเสีย เพราะเชื่อว่า กลิ่นหอมหวานและรุนแรงของดอกไม้และใบไม้จะเชื่อมโยงกับความตาย นอกจากนี้ ดอกไม้บางชนิดยังมีอำนาจในการจัดวิญญาณชั่วร้าย

- การเยี่ยมชมหมู่บ้าน ผู้เยี่ยมชมต้องผ่านพิธี Sae-vooh Sae-VOOH (Sevusevu) ซึ่งเป็นหนึ่งในประเพณีของฟิจิ โดยมีการมอบของกำนัลที่เรียกว่า Yaqona (เป็นพืชชนิดหนึ่งที่เชื่อกันว่า มีพลังในการจัดความชั่วร้าย) แก่หัวหน้าหมู่บ้านเพื่อช่วยปิดเป่าลางร้ายที่เกิดขึ้นจากผู้เยี่ยมชมได้ละเมิดข้อห้าม หรือความเชื่อดั้งเดิมของหมู่บ้านโดยไม่ได้ตั้งใจ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์

- สำหรับบุคคลทั่วไป การตะโกนหรือการทำให้เกิดเสียงดังในหมู่บ้าน เป็นพฤติกรรมที่น่ารังเกียจหรือไม่ให้ความเคารพ เว้นแต่เป็นบุคคลที่มีตำแหน่งสูงหรือ/และวาสุ (Vasu - บุคคลที่เป็นทายาทโดยสายเลือดจากมารดาซึ่งมีพื้นเพเดิมมาจากหมู่บ้านนั้น) ของหมู่บ้าน สามารถละเมิดประเพณีดั้งเดิมนี้ได้โดยไม่ถูกตำหนิ

- หมูและแพะเป็นสัตว์พื้นเมืองของฟิจิ และเป็นอาหารที่ชาวฟิจิชื่นชอบ โดยมีกรให้ความสำคัญกับหมูเป็นอาหารจานหลักที่ใช้รับรองบุคคลระดับหัวหน้า หรือบุคคลระดับสูงในระหว่างพิธีต้อนรับตามธรรมเนียม

- ฟิจิยอมรับรูปแบบการแต่งกายต่าง ๆ ตามยุคสมัยใหม่ ยกเว้นการห้ามสวมชุดว่ายน้ำแบบสองชั้นหรือเสื้อคลุมว่ายน้ำบริเวณชายหาดอย่างเด็ดขาด สำหรับงานพิธีการ ชาวฟิจิจะนิยมแต่งกายตามประเพณีดั้งเดิมทั้งในโบสถ์ และในงานทางการอื่น ๆ เช่น งานแต่งงาน

ที่มา

- กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กระทรวงการต่างประเทศ
- Announcement's Archive – Royal Thai Embassy, Canberra
- <http://www.nationtv.tv/main/content/politics/>
- <http://www.parliament.gov.fj/>
- <https://www.fijihighcom.com/do-s-and-don-ts>
- <http://www.ipu.org/parline-e/reports/2109.htm>
- https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/print_fj.html
- <http://www.everyculture.com/Cr-Ga/Fiji.html>
- <http://www.parliament.gov.fj/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Prime_Minister_of_Fiji

เรียบเรียงโดย

นางสุมาลี ขำศิริธู

นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มงานสหภาพสมาชิกรัฐสภาเอเชียและแปซิฟิก

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร